

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

16.09.2010

SAKSBEHANDLER: Christian Myrdahl/Ingrid Hyggen/Inga Baadshaug Eide	VÅR REFERANSE: 10/6818	DERES REFERANSE:
DIR.TLF: 22 93 98 82	ARKIVKODE: 501	

Endringer i kapitaldekningsforskriften mm.- Utkast til forskrifter

Innledning

Vi viser til Finanstilsynets brev 19. mars 2010 vedrørende forslag til endringer i kapitalkravsforskriften med mer og Finansdepartementets brev av 26. mars 2010.

Finanstilsynet vil i dette brevet foreslå enkelte forskriftsendringer bl.a. som følge av diskusjoner av CRD II på nordisk nivå og endringer som følge av endrede bestemmelser i CRD III etter utarbeidelsen av forskriftsforslaget¹. I beregningsforskriften foreslås det en endring som følge av tilpasning til CRD IV/Basel III.

Det følger av artikkel 3 (1b) at reglene om markedsrisiko og verdipapirisering i CRD III er utsatt ift. tidligere forslag. Det vises i denne sammenhengen til Baselkomitéens pressemelding av 18. juni 2010. Bestemmelsene skal gjelde fra 31. desember 2011. Av bokstav a i artikkel 3 (1a) følger det imidlertid at bestemmelsen om verdipapirisering i § 27-2, bokstav d i forskriftsforslaget (punkt 4 (a)) gjelder fra 1. januar 2011.

Kapitalkravsforskriften

Forbud om å bidra til verdipapiriseringen (§ 26-3).

§ 26-3 i gjeldende forskrift gjennomfører artikkel 101 i dir. 48/2006/EC, jfr. side 130 i høringsnotatet til kapitalkravsforskriften av 28. april 2006. I CRD III, art 1, pkt. 8 er det gjort følgende endring av artikkel 101 (1):

"A sponsor credit institution, or an originator credit institution which in respect of a securitisation has made use of Article 95 in the calculation of risk-weighted exposure amounts or a sponsor credit institution has sold instruments from its trading book to an SSPÉ to the effect that it is no longer

¹ Vedtatt av EU-parlamentet:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2010-0274>

required to hold own funds for the risks of these instruments, shall not, with a view to reducing potential or actual losses to investors, provide support to the securitisation beyond its contractual obligations”

Av endringen i artikkel 101 (1) fremkommer det at forbudet om at originator eller sponsor ikke kan påta seg ansvar utover de kontraktmessige forpliktelsene også skal omfatte tilfeller hvor sponsor eller originator har solgt instrumenter fra handelsporteføljen til et spesialforetak i et slikt omfang at det ikke lenger er påkrevd at institusjonen holder ansvarlig kapital for instrumentene. Artikkel 101 (1) omfattes imidlertid av 2006/49/EC art. 3 (1b), dvs. endringene av bestemmelsen skal ikke gjelde før 1. januar 2011.

Finanstilsynet hadde til hensikt å flytte gjeldende § 26-3 til etter bestemmelsene som gjennomfører artikkel 122a, slik at bestemmelsen blir ny § 26-5. Ved en inkurie ble imidlertid ikke forskriftsforslaget endret i tråd med dette. Forskriften er nå foreslått endret.

Grunnleggende IRB-metode (§12-1 (2a))

Bestemmelsen foreslås endret i tråd med nytt punkt 3 i annex I. Effekten av den endrede bestemmelsen er en 10 % lettelse i kapitalkravet for OMF etter grunnleggende IRB-metode, noe som har svært begrenset betydning for norske institusjoner ettersom de i svært liten grad benytter grunnleggende IRB-metode for institusjonseksposeringer. Denne bestemmelsen var ikke del av direktivforslaget fra oktober 2009 som de foreslåtte forskriftsendringene var basert på.

Interne retningslinjer og rutiner (§ 45-4)

Som følge av en inkurie er ikke endringen av artikkel 145 (3) omtalt i høringsnotatet. Av endringen av artikkelen følger det at institusjonene også skal ha retningslinjer for å vurdere hvorvidt informasjonen som offentliggjøres anses som tilstrekkelig for at markedsaktørene kan vurdere institusjonens risikoprofil.

I tilfeller hvor det offentliggjorte anses som ikke tilstrekkelig, skal denne informasjonen offentliggjøres i tillegg til de øvrige offentliggjøringskravene. Institusjonene skal kun offentliggjøre informasjon som anses som vesentlig og som ikke er konfidensiell informasjon.

Finanstilsynet legger til grunn at endringen av artikkel 145 (3) ikke medfører behov for endringer av § 45-4.

Overgangsordning vedrørende LGD (§ 49-2(5))

Overgangsordningen som skal sikre at gjennomsnittlig LGD for boligengasjementer er minst 10 %, foreslås videreført til 2012. Endringen gjennomfører artikkel 1 (17) i CRD III. Tilsvarende endringer gjennomføres i øvrige nordiske land. Denne bestemmelsen var ikke del av direktivforslaget fra oktober 2009 som de foreslåtte forskriftsendringene var basert på.

Forskrift om beregning av ansvarlig kapital

Finanstilsynet har foreslått at hybridkapital etter § 3b første ledd, bokstav a og b skal kunne skrives ned hvis kjernekapitaldekningen faller under 5 prosent eller kapitaldekningen faller under 8 prosent, jf. oversendt utkast til forskrift om beregning av ansvarlig kapital § 3b, punkt 2.4, første avsnitt. Siden kapitalkravet fra 1. januar 2013 vil bli endret slik at kravet består av et eget krav til ren kjernekapital og økt krav til kjernekapital, foreslår Finanstilsynet at bestemmelsen endres slik at også brudd på krav til ren kjernekapital som blir fastsatt, gjør det mulig å skrive ned hybridkapitalen. Det vises til at Baselkomitéen 12. september 2010 la frem nye minstekrav til bankenes kjernekapitaldekning bestående av krav til ren kjernekapital og kjernekapital på henholdsvis 4,5 pst. og 6 pst av beregningsgrunnlaget kombinert med krav til at bankene skal holde buffere.

Behovet for å knytte krav til nedskrivning også til brudd på fremtidige krav til ren kjernekapital har sammenheng med at hybridkapital som utstedes i 2011 og 2012 vil kunne være i markedet lenge etter at de nye kapitalkravene som vil følge av CRD IV er gjennomført i norsk regelverk og trådt i kraft. Selv om kravene til kjernekapital økes, vil det være den rene kjernekapitalen som tar tap først og som eventuelt reduseres under kravet og utløser behov for støttetiltak. For at hybridkapital som utstedes i 2011 og 2012 også skal kunne være med å dekke tap ved behov etter 2012, må det derfor kreves at det i låneavtalene tas med en bestemmelse om at brudd på de kravene som vil bli fastsatt til ren kjernekapital, gjør det mulig å skrive ned hybridkapitalen. For hybridkapital som utstedes etter 1 januar 2013 forutsettes det at de kravene til nedskrivning/konvertering som vil følge av CRD IV vil være gjennomført i forskriften om beregning av ansvarlig kapital.

Finanstilsynet legger til grunn at retningslinjene fra CEBS om hybridkapital av 10. desember 2009 kan tolkes slik at brudd på fremtidige krav til ren kjernekapital må kunne gjøre det mulig å benytte hybridkapital utstedt før regelendringen, til å dekke tap. Det vises til at kravet i retningslinjene er knyttet til brudd på minimumskravet i artikkel 75 og at henvisningen til artikkel 75 kan tolkes som det til enhver tid gjeldende minimumskrav i artikkel 75.

Forskrift om store engasjementer

Behandling av engasjementer i form av obligasjoner med fortrinnsrett (§ 4 andre ledd, § 6(1g) og ny § 6 (2a))

Finanstilsynet viser til brev til Finansdepartementet av 12. november 2008, hvor Kredittilsynet legger til grunn at institusjonene skal vurdere både risiko på utsteder av boliglånsobligasjonene og risikoen på de underliggende aktiva, dvs. investering i OMF skal omfattes av artikkel 106.3 i direktiv 2006/48/EC. I Finansdepartementets brev til Kredittilsynet av 15. desember 2008 fremkommer det at gjennomskjæring skal benyttes som hovedregel ved engasjementer i OMF, dvs. OMF skal regnes som et engasjement med underliggende låntaker som blant annet kan være privatpersoner, bedrifter eller kommuner. For OMF i bolighypoteklån, anser Finansdepartementet det som hensiktsmessig at det gjøres unntak.

Finanstilsynet har foreslått med utgangspunkt i Finansdepartementets brev av 15. desember 2008 at engasjementer i form av andre OMF'er enn de med bolighypoteklån som underliggende skal anses som et engasjement med underliggende låntaker etter § 4 andre ledd. OMF'er med boliglån som underliggende unntas etter § 6 (1g) i forskriftsforslaget. Etter drøftinger på nordisk nivå viser det seg at behandlingen av OMF'er i forskriftsforslaget avviker fra forskriftsforslagene til de øvrige nordiske landene. De øvrige nordiske landene anser investeringer i obligasjoner med fortrinnsrett som et engasjement med utstedende institusjon, samt tilordner OMF'er som omfattes av annekset VI:1, punkt 68-70 i direktiv 48/2006/EC, en risikovekt på 10 %.

Det vises i denne sammenhengen til artikkel 1, punkt 19b, i CRD II, hvor det følger at kravet om behandling av engasjementer i indirekte investeringsordninger omfatter engasjementer som er nevnt i bokstav (m), (o) og (p) i artikkel 79 (1) i direktiv 48/2006/EC. OMF'er er omtalt i bokstav (l) i artikkel 79 (1) og er følgelig ikke omfattet av kravet til behandling av indirekte investeringsordninger som følger av artikkel 106.3. Følgelig er ikke § 4 andre ledd i forskriftsforslaget i samsvar med direktivet. Det vises i denne sammenhengen også til fotnote 14 i punkt 61 i CEBS' Guidelines av 11. desember 2009, hvor obligasjoner med fortrinnsrett ikke nevnes blant eksemplene på hvilke engasjementer som omfattes av artikkel 106.3.

Finanstilsynet foreslår på grunnlag av ovennevnte å endre forskriftsforslaget, slik at investering i OMF ikke anses som et engasjement med underliggende låntaker, men med utstedende institusjon. Dette medfører endringer i § 4 andre ledd i forskriftsforslaget. For å oppnå en harmonisert gjennomføring på nordisk nivå, foreslår Finanstilsynet i likhet med de øvrige nordiske landene at samtlige OMF'er skal risikovektes med 10 %. Finanstilsynet anser i likhet med de øvrige nordiske tilsynsmyndighetene at OMF'er ikke bør unntas helt fra regelverket om store engasjementer ettersom denne type investeringer ikke kan anses som risikofri. Forslaget om 10 % risikovekting gjennomføres ved at § 6 (1g) slettes, og erstattes av ny § 6 (2a).

Den vedlagte figuren (vedlegg 2) viser effekten av 10 % risikovekting av investeringer i OMF'er for sparebanker, forretningsbanker og kredittforetak pr. Q2 2010 på ikke-konsolidert nivå. Beregningen er noe forenklet ved at investert beløp tilsvarende sum beløp som omfattes av kapitalkravsforskriftens § 5-13 (1a), dvs. kun OMF'er hvor utsteder tilordnes en risikovekt på 20 % er tatt med i beregningen. Med andre ord skiller beregningen ikke på type OMF. Videre forutsetter beregningen at det investerte beløpet er utstedt av en enkelt institusjon som ikke er i samme konsern som rapporterende institusjon. Som det fremgår av figuren er det ingen institusjoner som vil overstige den øvre engasjementsgrensen som følger av § 6 (3a) i forskriftsforslaget dersom OMF'er tilordnes en risikovekt på 10 %.

Finanstilsynet foreslår videre for å sikre likebehandling med kapitalkravsforskriften, å utforme forskriftsteksten i ny § 6 (2a), slik at OMF'er som er utstedt av utenlandsk finansinstitusjon og som omfattes av kapitalkravsforskriftens § 5-13 andre ledd, også kan tilordnes 10 % risikovekt.

Unntak fra samlet engasjement (ny § 4 tredje ledd, bokstav e)

Utover unntakene i tredje ledd, bokstav c og d, er det et nasjonalt valg i artikkel 113.4 f) [CRD II, art. 1, 24c)] å utvide unntaket fra engasjementsbegrepet for fordringer på andre finansinstitusjoner (så lenge disse ikke er en del av motpartens ansvarlige kapital), som har løpetid maksimalt ut neste virkedag og som ikke er i en "major trading currency". Artikkel 113.4 f) er i Finansdepartementets forslag av 26. mars 2010 ikke foreslått gjennomført. I høringsnotatet bes det om innspill fra høringsinstansene. FNO hevder i sin høringsuttalelse at dette er en viktig bestemmelse for Norge. Finansinspeksjonen og det danske Finanstilsynet foreslår å gjennomføre bestemmelsen for NOK, SEK og DKK. Det finske tilsynet foreslår å ikke gjennomføre bestemmelsen ettersom Finland har EUR som valuta. For å sikre nordisk harmonisering kan unntaket i Norge gjennomføres tilsvarende som foreslått i Sverige og Danmark.

Risikovekting av engasjementer garantert av stater og sentralbanker (§ 6.1a) og b))

Det vises til Finansdepartementets brev til Finanstilsynet av 19. desember 2008 om endringer i kapitaldekningsreglene slik at det ikke kan ta hensyn til garantier som er stillet som følge av midlertidige krisetiltak.

Finanstilsynet har fått spørsmål om institusjoner med midlertidige statsgarantier omfattes av § 6 1.a) og b) i forskriftsforslaget av 19. mars 2010. Finanstilsynet tilrår at det i likhet med bestemmelsene i

kapitalkravsforskriften og forskrift om minstekrav til kapitaldekning i forsikringsselskap, pensjonskasser, innskuddspensjonsforetak og holdingsselskap i forsikringsselskap, ikke kan tas hensyn til denne type garantier, og foreslår følgende endringer av § 6 1.a) og b).

For Finanstilsynet

Emil Steffensen
avdelingsdirektør

Bjørn Andersen
seksjonssjef

Vedlegg

De aktuelle bestemmelsene slik de foreslås endret

FOR 2006-12-14 nr 1506: Forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften)

Ny § 26-5 erstatter § 26-3

§ 26-5. Forbud mot å bidra til verdipapiriseringen

Institusjoner som overfører risiko ved verdipapirisering eller har solgt instrumenter fra handelsporteføljen til et spesialforetak i et slikt omfang at det ikke lenger er påkrevd at institusjonen holder ansvarlig kapital for instrumentene, kan ikke påta seg ansvar knyttet til låneporteføljen eller fordringsmassen overfor spesialforetaket, obligasjonseierne eller andre utover de kontraktmessige forpliktelsene.

§ 12-1. Grunnleggende IRB-metode

...
(2) LGD og EL_{be} skal settes til:

a. 0,1125 for obligasjoner som oppfyller nærmere krav i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2 IV,

§ 49-2. Overgangsordninger

.....(5) Frem til 31. desember 2012~~0~~ skal LGD for massemarkedsengasjementer med pant i boligeiendom som ikke er garantert av stater, justeres opp med én felles faktor dersom dette er nødvendig for å oppnå en EAD-vektet gjennomsnittlig LGD på minst 10 prosent.

Forslag til endring i FOR 1990-06-01 nr 435: Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak (forskrift om beregning av ansvarlig kapital)

§ 3b Hybridkapital, punkt 2.4 Evne til å dekke tap, første strekpunkt skal lyde:

- Hybridkapitalen etter § 3b første ledd, bokstav a og b skal kunne skrives ned pro rata med tap av annen egenkapital og eventuell nedskrivning av aksjekapitalen, eller kunne konverteres til aksjekapital eller egenkapitalbeviskapital hvis kjernekapitaldekningen faller under 5 prosent eller kapitaldekningen faller under 8 prosent eller ved brudd på krav som fastsettes til ren kjernekapital. I institusjon som ikke er aksjeselskap, skal hybridkapitalen kunne skrives ned ved tap av ikke vedtektsfestet eierandelskapital med samme forholdsmessige beløp som eierandelskapitalen reduseres og for øvrig pro rata med egenkapitalbeviskapitalen ved nevnte kapitalnivåer.

FOR 2006-12-22 nr 1615: Forskrift om kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer

§ 4. Samlet engasjement

.....

Ved engasjement mot andeler eller transjer, slik som verdipapirfondsandeler, og verdipapiriseringer og obligasjoner med fortrinnsrett skal beregning av samlet engasjement omfatte de underliggende eksponeringene. Institusjonen skal foreta en vurdering av den økonomiske substansen og risikoen som ligger i transaksjonens struktur. Denne bestemmelsen gjelder ikke engasjementer som nevnes i § 6, 1. ledd, bokstav g.

Samlet engasjement omfatter ikke:

.....

- e) Engasjementer med institusjoner som gjøres opp innen påfølgende virkedag, forutsatt at engasjementet er notert i NOK, DKK eller SEK, og ikke inngår i motpartens ansvarlige kapital.

§ 6. Risikovekting av engasjementer

Ved anvendelsen av grensene i § 5 kan engasjementene som ikke risikovektes 100 % gis følgende risikovekter:

1. Engasjementer med risikovekt 0 prosent:

- a) Engasjementer med og engasjementer garantert av eller andre typer fordringer på stater, sentralbanker, offentlig eide foretak, internasjonale organisasjoner eller multilaterale utviklingsbanker dersom usikrede fordringer på disse debitorerne gir 0 prosent risikovekt etter standardmetoden. Det kan ikke tas hensyn til statsgarantier for engasjementer med kredittinstitusjoner dersom garantien er stillet som følge av midlertidige krisetiltak.
- b) Engasjementer sikret ved pant i verdipapirer utstedt eller garantert av stater, sentralbanker, offentlig eide foretak, internasjonale organisasjoner eller multilaterale utviklingsbanker dersom usikrede fordringer på disse debitorerne gir 0 prosent risikovekt etter standardmetoden. Det kan ikke tas hensyn til statsgarantier for engasjementer sikret med pant i verdipapirer utstedt av kredittinstitusjoner dersom garantien er stillet som følge av midlertidige krisetiltak.

.....

- g) Engasjementer i form av obligasjoner med fortrinnsrett i bolighypoteklån som tilfredsstillor kravene i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2 IV.

2. Engasjementer med risikovekt 10 prosent:

- a) Engasjementer i form av obligasjoner med fortrinnsrett. Bestemmelsen i første punktum gjelder tilsvarende for obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av utenlandsk kredittinstitusjon forutsatt at kravene i annekset VI del 1 nr. 12 punkt 68 til 70 i direktiv 48/2006/EF og kravene som er fastsatt av

myndighetene i vedkommende stat, er tilfredsstillt.

Vedlegg 2

